Ympäristövaliokunta
10.4.2025

Asia: E 11/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: E-kirje; Lintudirektiivin tarkistaminen valkoposkihanhen ja merimetson suojelun osalta; ennakkovaikuttaminen

Ympäristövaliokunta on pyytänyt BirdLife Suomelta lausuntoa koskien valkoposkihanhen ja merimetson kansainvälisen suojelustatuksen muuttamista. Perusmuistion (21.3.2025) mukaan Suomen tavoitteena on kummankin lajin siirtäminen EU:n lintudirektiivissä liitteeseen II, mikä mahdollistaisi lajien metsästämisen.

BirdLife ei kannata esitystä. Lintu- ja luontodirektiivien ajantasaisuudesta ja tarpeellisuudesta tehdyn selvityksen[1] mukaan direktiiveissä ei ole muutostarpeita. Runsastuneiden lajien aiheuttamien haittojen vähentämiseksi EU:n komissio on viime vuosina kehittänyt ohjeistustaan lintudirektiivin 9 artiklan eli poikkeusten soveltamisesta.

Pidämme ehdotusta lintudirektiivin liitteiden muuttamiseksi riskinä Euroopan luonnonsuojelulle. Direktiivin lajiliitteiden muuttaminen valkoposkihanhen tai merimetson osalta johtaa todennäköisesti myös muihin liitteiden muutosvaatimuksiin muilta jäsenvaltioilta. Euroopan linnuston hyvin heikon tilanteen vuoksi ja luontokadon pysäyttämiseksi on kuitenkin tarve tehostaa tilaltaan heikentyneiden lajien suojelua. Runsastuneiden lajien sijaan Suomen tulisi keskittyä EU-vaikuttamisessa vähentyneisiin lajeihin.

Useiden hanhilajien levähtäjämäärät ovat Suomessa monikymmenkertaistuneet vain reilussa vuosikymmenessä. Valkoposkihanhien ja muiden hanhien runsastuminen Suomessa ei kuitenkaan heijasta Euroopan hanhipopulaatioiden koossa tapahtuneita muutoksia, jotka ovat olleet viime vuosina maltillisia. Ilmaston lämpenemisen vuoksi Suomesta on tullut tärkeä levähdysmaa. Valtaosa maatalousvahingoista tapahtuu keväällä ja hanhien esiintyminen tulee lämpenemisen myötä edelleen voimistumaan.

Riippumatta siitä, onko valkoposkihanhi tulevaisuudessa liitteessä II vai ei, tarvitaan edelleen hanhien esiintymisen hallintaa: hanhipeltoja, korvauksia ja poikkeuslupia.

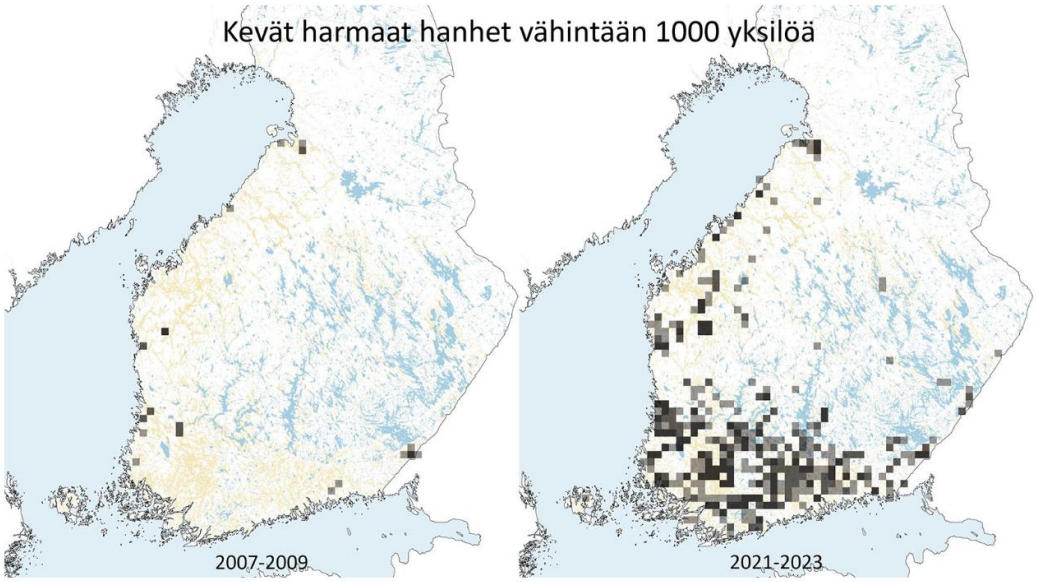
Merimetson tai valkoposkihanhen siirtäminen direktiivin liitteeseen II ei poista vahinkoja. Merimetson aiheuttamat paikalliset haitat kalastukselle ja valkoposkihanhen aiheuttamat satovahingot ovat mielestämme yhteiskunnallisesti hallittavissa nykyisillä poikkeuslupa- ja ennaltaehkäisykäytännöillä sekä korvauksilla.

Lisätietoja

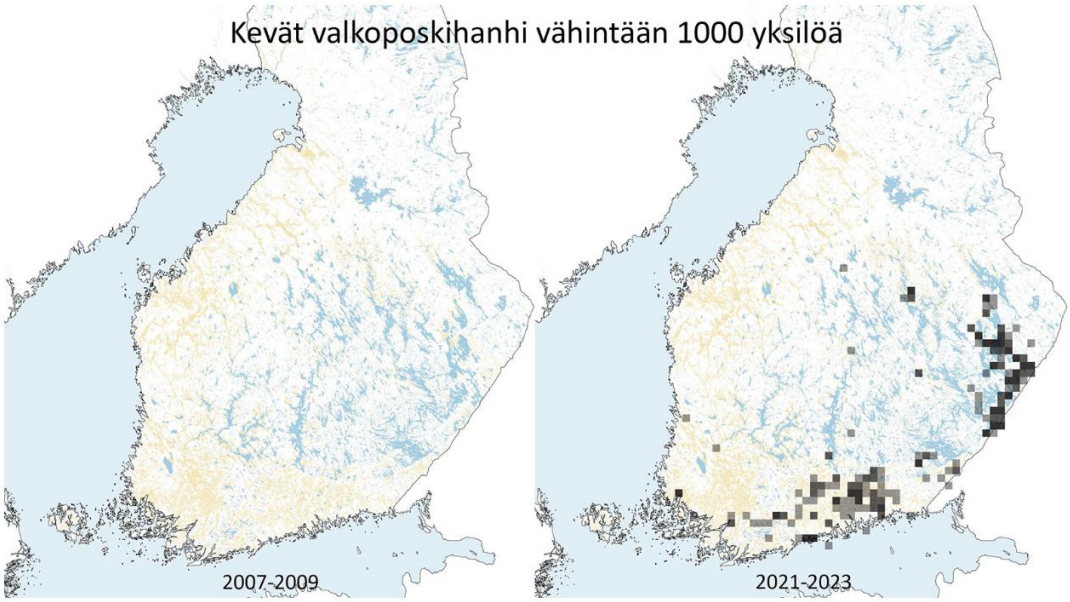
Teemu Lehtiniemi, suojelu- ja tutkimusjohtaja
teemu.lehtiniemi@birdlife.fi

[1] Milieu, IEEP and ICF, Evaluation Study to support the Fitness Check of the Birds and Habitats Directives, March 2016.

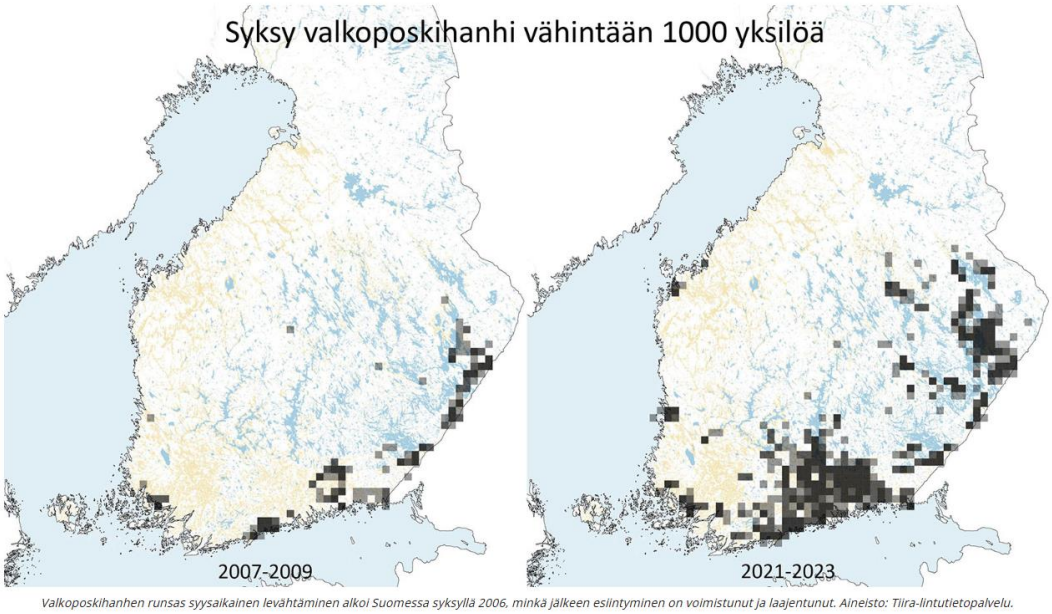
Liite: hanhien esiintymisen muutoksia Suomessa

Harmaiksi hanhiksi luetaan merihanhi, tundrahanhi, lyhytnokkahanhi ja metsähanhet. Esiintymisen muutos Etelä-Suomessa johtuu erityisesti Venäjällä pesivien metsä- ja tundrahanhien levähdysalueiden siirtymisestä pohjoisemmaksi. Aineisto: Tiira-lintutietopalvelu.

Vuosina 2007–2009 Suomessa ei ollut yhtään aluetta, jossa valkoposkihanhia levähti keväällä merkittäviä määriä. Aineisto: Tiira-lintutietopalvelu.

Valkoposkihanhen runsas syysaikainen levähtäminen alkoi Suomessa syksyllä 2006, minkä jälkeen esiintyminen on voimistunut ja laajentunut. Aineisto: Tiira-lintutietopalvelu.